

DARASA LA NANE – KOOi 001 – 2020

KISWAHILI SEHEMU YA KWANZA LUGHA Muda: Saa 1 Dakika 40

SOMA MAAGIZO YAFUATAYO KWA MAKINI

1. Umepewa kijitabu hiki cha maswali na karatasi ya kujibia. Kijitabu hiki kina maswali 50.
2. Ukisha kuchagua jibu lako lionyeshwe katika **karatasi ya majibu** na wala **sio** katika kijitabu hiki cha maswali.
3. Tumia penseli ya kawaida.
4. Hakikisha ya kwamba karatasi ya majibu uliyopewa imejumuisha yafuatayo:

Namba Yako Ya Mtihani

Jina Lako

Jina La Shule Yako

5. Usitie alama zozote nje ya visanduku.
6. Iweke safi karatasi yako ya majibu na usikunje.
7. Kwa kila swali 1 -- 50 umepewa majibu manne. Majibu hayo yameonyeshwa kwa herufi A, B, C, D. Ni jibu **moja** tu kati ya hayo manne ambalo ni sahihi. Chagua jibu hilo.
8. Kwenye karatasi ya majibu, jibu sahihi lionyeshwe kwa kuchora kistari katika kisanduku chenye herufi uliyochagua kuwa ndilo jibu.

Mfano

Katika Kijitabu cha Maswali:

21. Chagua jibu lenye ala za muziki pekee.
A. filimbi, udi, mvukuto, chapuo
B. njuga, tari, kinubi, fidia
C. harimuni, marimba, msondo, maleba
D. siwa, zeze, upatu, nembo

Jibu sahihi ni **B**

Katika Karatasi ya Majibu:

SBA (8) (0) **GB** [A] (e) [C] (0) **EB** [A] (9) (0) **EB** [C] (0) **E** [A] (B) (C) (0)
Katika visanduku vinavyoonyesha majibu ya swali namba 21, kisanduku chenye herufi B ndicho kilichochoywa kistari.

9. Chora kistari chako vizuri. Kistari chako kiwa **cheusi** na kisijitokeze nje ya kisanduku.
10. Kwa kila swali, chora kistari katika kisanduku **kimoja** tu kati ya visanduku vinne ulivyopewa.

Swali 1 mpaka 15.

Soma vifungu vifuatavyo. Vina nafasi 1 mpaka 15. Kwa kila nafasi umepewa majibu manne, Chagua jibu lifaalo zaidi kati ya ya/e uliyopewa.

Kilimo au zaraa kama ___1___ ni ule ___2___ wa mimea au ___3___ wa wanyama na pia ndege. Mkulima anaweza kuwa ___4___ wa kukuza mboga kama vile michicha, kabeji na ___5___ au awe ___6___ wa ufugaji wa ng'ombe, kondoo, mbuzi au ngamia kama ___7___ ili ___8___ matakwa yake. Mkulima stadi ___9___ bila shaka ___10___ siri maalum ___11___ kazi yake. Yeye huelewa sana jinsi ya ___12___ hali za anga na kujua wakati ___13___ wa kulima, kupanda, kupalilia na ule wa ___14___ mimea yake dawa ___15___

1. A. kijulikanavyo	B. vijulikanavyo	C. iujulikanavyo	D. ijulikanavyo
2. A. unawirishaji	B. ustawishaji	C. uendelezaji	D. upaliliaji
3. A. ufungaji	B. ufujaji	C. ufugaji	D. ofuaji
4. A. mhatari	B. mgwiji	C. hodari	D. zuzu
5. A. nyinginezo	B. nyingine	C. mingine	D. mingineyo
6. A. mjusi	B. mchuzi	C. mchuuzi	D. mjuzi
7. A. kitegauchumi	B. kutegauchumi	C. kitekachumi	D. kitegaujumi
8. A. kukithi	B. kukidhi	C. kudhiki	D. kuakisi
9. A. wowote	B. yeyote	C. yoyote	D. lolote
10. A. ataelewa	B. ameelewa	C. akaelewa	D. huelewa
11. A. za	B. wa	C. la	D. cha
12. A. kutabiri	B. kutambua	C. kuelezea	D. kubashiri
13. A. afiki	B. muawana	C. mwafaka	D. nafaka
14. A. kunyunyisa	B. kunyunyizia	C. kunyunyisha	D. kunyunyishia
15. A. yafaayo	B. kifaacho	C. zilizofaa	D. zifaazo

Kutoka swali la 16 -- 30, chagua jzi sahihi.

C, Kihisishi
D. Kiarifa

1°Ne99.No'ombe la saow neap

8. 8

C.4

D.6

17. Wanyama alicheza vizuri kisha akatuzwa viatu vizuri. Neno vizuri limetaumika vipi?

A. Kivumishi, kielezi

B. Kielezi, kiwakilishi

C. Kielezi, kivumishi

O Kivumishi, kiwakilishi

3.

18. Wakati wa jua la utosi ni?

A. Alasiri

B. Adhuhuri

C. Machweo

D. Mafungianyama

19. Lipi ambalo ni neno baki katika orodha?

A. Wengu

B. Kongosho

C. Figo

D. Nyongani

20. Asha na Zawadi wameolewa na bwana

Kasavuli hivyo Aisha na Zawadi

wataitana?

A. Mwanyumba

B. Kivyere

C. Wakewenza

O. Mwamu

21. Kitenzi lia katika kauli ya kutendesha ni?

A. Lilisha

B. Lisha

C. Liliwa

D. Liza

22. Bunge la kitalfa liko mkabala wa bunge

la Seneli Maneno yaliyopigwa mstari

ni?

A. Kihisishi

B. Kielezi

23. Maumbo yafuatayo ni?

C

- A. Piashinda, duara, mwezi mwandamo
- B. Ngoe, hilali, tao
- C. Mstari sambamba, duaradufu hilali
- D. Ngoe, geli, tao

24. Vijana wa mtaani waliambulia kufanya kazi ya msragambo. Maana ya kazi ya msragambo ni?

- A. Kazi ya kibarua
- B. Kazi ya suluhu
- C. Kazi ya watu wengi
- D. Kazi ya mapato madogo

25. Ipi katika sentensi zifuatazo iko katika wakati tegemezi ya kukanusha?

- A. Yeye hupenda wali kwa kuku
- B. Angewasili sherehe ingeanza
- C. Asingetajwa asingetiwa mbaroni
- D. Bi Maliwaza hatawasili lea

26. Kanusha sentensi ifuatayo

Alikuwa akala

- A. Hakuja na hakula
- B. Alikuwa lakini hakula
- C. Hakuja na akala
- D. Hakuja wala hakula

27. Majina haya yanapatikana katika ngeli gani?

Ukuta, waraka, unyusi, ubavu

- A. U-YA
- B. U-U
- C. U-ZI
- D. U-I

28. Chai ya mkandaa ni rangi ipi?

- A. Hudhurungi
- B. Zambarau
- C. Nil
- D. Waridi

29. Andika sentensi ifuatayo katika usemi taarifa

'Njoo hapa nikutume dukani, mjomba alimwambia Kulecho

- A. Mjomba alimwambia Kulecho njoo hapa nikutume dukani
- B. Mjomba alimtaka Kulecho atumwe dukani
- C. Mjomba alimwambia Kulecho aende pale atumwe dukani.
- D. Mjomba alimwambia Kulecho atamtuma dukani pale

30. Nywele ziotazo katika mdomo na pua hasa kwa wanaume huitwa?

- A. Sharafa
- B. Masharubu
- C. Nyusi
- D. Kope

Soma kifungu kifuatacho kisha ujibu maswali 31 – 40.

Matumizi mabaya ya mazingira yameleta uharibifu mkubwa kwa mchanga. Matumizi hayo huuharibu udongo wa juu juu wenye rutuba na kuacha ukiwa tasa. Katika nchi yetu, takriban nusu ya nchi ni mazingira ya jangwajangwa. Watu waishio kwenye sehemu hizo ni 700,000 tu kutoka kwa jumla ya idadi ya kama 30,000.000. Wananchi wanaoishi huko ni wafugaji wa mifugo ambao huhamama. Wengine huishi kwa kukusanya vyakula wanavyokula kutoka porini.

Makabila ya watu hao wanaoishi kwa kuhamama bado wanafuata maisha yao ya kitamaduni ya tangu zama. Mojawapo ya makabila haya ni Warendile. Watu hawa hutembea mwendo wa kilomita kama hamsini kwa siku, pamoja na ngamia wao, wakitafuta malisho mapya. Ngamia hutoa maziwa kiasi cha mara tatu yale ya ng'ombe. Haya makabila hujitengenezea makao yaliyo rahisi kubomoa na kubebwa wakati wanapohama.

Kabila la Wasamburu hufuga ng'ombe. Ng'ombe na ngamia wana malisho tofauti. Ng'ombe hula nyasi nao ngamia hula majani ya miti kwa hivyo wanyama hawa hawashindanii malisho.

Mifugo hao ni kiini cha uchumi wa wafugaji hao. Huwapa maziwa, damu, nyama kwa chakula chao. Ngozi zao hutumiwa kwa kutengenza vibuyu hivyo vya kubebea maziwa au maji, mapambo na viatu. Nacho kinyesi chao hutumika kama kuni za kukoea moto na pia kwa kuelekea paa na kulunza nyumba zao sekaluni.

Hiyo ndiyo mazingira ya jangwa au nusu yangwa ya nchi yetu. Mtu anapoingia ndani zaidi anapambana na jangwa lenyewe hasa, ambapo mazingira ni karne.

Mazingira yawe ya jangwa au yasiwe hi/yo, yote yanahitaji kutunzwa na binadamu. Walu wote wanaslahili kuungana katika jambo hili kwa njia mbalimbali popote wliipo na kwa wakali wote

31. Sentensi ipi inaelezea jinsi mazingira yetu ni maisha yetu?

- A. Mazingira yanayotegea maisha B. Viumbe vyote vinavyolunza maisha C. Bila viumbe mazingira ni bure

D. Maisha ya viumbe hulegemea mazingi.a

32. Taja amna ya jangwa.

- A. Jangwa la Sahara la Afrika
- B. Jangwa la Barafu la Thelujy duniani
- C. Jangwa la Ukame na baridi kali
- D. Jangwa la Warendille na Wasamburu

33. Kwenye majangwa makavu mvua hunyeshwa

- A. baada ya muda
- B. kwa nadra sana
- C. mara kwa mara
- D. kwa muda mrefu

34. Theluji na barafu hutokana na nini?

- A. Joto na upepo
- B. Ukame na jato
- C. Baridi na maji
- D. Upepo na ukame

35. Kutamalaki kwa jangwa ni?

- A. Kupanuka
- B. Kudidimia
- C. Kupungua
- D. Yote hayo

36. Ni kiumbe gani ambacho hudhuru mazingira zaidi kuliko vyote?

- A. Mwanadamu
- B. Ngamia
- C. Mfugo
- D. Ng'ombe

37. Kwa nini sehemu Fulani za Kenya zina msongamano wa watu ingawa nchi yetu ni kubwa?

- A. Kwa vile watu ni wengi sana
- B. Kwa sababu ardhi ni ndogo
- C. Kwa kuwa watu wanahamama
- D. Kwa ajili sehemu kubwa ni jangwa

38. Wanyama wafugwao jangwani huwafaaje wafugaji wa0?

- A. Kwa kuhamama
- B. Kwa kubeba mizigo
- C. Kwa chakula na mavazi
- D. Kwa mapambo na viatu

39. Kwa nini makabila ya jangwani hayajengi nyumba za kudumu?

- A. Hawana pesa za kutosha
- B. Hufuata mila zao za kale
- C. Hawakai mahali pamoja
- D. Huishi kwa kutegemea mifugo

40. Kuna tofauti gani ya sehemu ya jangwajangwa na ile ya jangwa?

- A. Sehemu moja ni kama zaidi ya ile nyingine
- B. Jangwajangwa si kama kama jangwa
- C. Jangwa ni kavu zaidi ya jangwajangwa
- D. Hatujaambiwa

Soma taarifa kifuatacho kisha ujibu maswali 41 – 50.

Vita vya kupamoana na janga la UKIMWI ni vya watu wote duniani. Watu wote wanapaswa kushirikili kumshinda nduli huyu. Mapambano hayo ni ya namna mbalimbali

Tutapambana na adui UKIMWI kwa njia ya kujelimisha kuhusu ueneaji wake, dalili zake na matibabu yake. Watu wote wameshaelezwa mengine juu ya hayo yote. Mapambano mengine muhimu sana ni kutrusu ulunza wa wagonjwa wa'iolemewa na ugonjwa wa KIMWI. Maacamu kwa sasa badrow huu hauna dawa, ni wazikuwa wale wote walioambukizwa, ba0day° walazoroieka ana kulitai msaaada wa watu wengine.

'e ulamailiz mama au ban yako, dada au kaka, ndugu au jamaa, rafikit, jirani au mtolo wako? Watu so kh'aj kat!a, uuda huo wa maleso makali. Hatua ya kwanza ya kuwalunza wagonjwan6 it mo na kuaonyesha upendo na huruma. Tusiwaache peke Ya0 Tusiwatenge, tusiwalaum Tikae na kulingana na maagizo ya dakt301

41. Vita vya kupambana na ugonjwa wa UKIMWI ni vya kina nani?
A. Vijana
B. Wazee
C. Wataalam wa afya
D. Binadamu wote ulimwenguni
42. Ushindi dhidi ya adui huyu utapatikana wa njia zipi?
A. Kujulishana na kuelimishana
B. Kupendana na kutembeleana
C. Ushirikiano
D. Uelewano
43. Kufikia sasa ni idadi gani ya watu ambao hawajapata kusikia hatari zozote kuhusu janga la UKIMWI?
A. Hapana yeyote
B. Asilimia kumi
C. Pengine ni wachache sana
D. Takribani wote
44. Je dawa ya UKIMWI ni nini?
A. Sindano
B. Haijagunduliwa
C. Haijatarishwa
D. Vidonge
45. Kuzoroteka ni kufanya nini?
A. Kuwa dhaifu
B. Kuwa mwembamba
C. Kukosa maarifa
D. Kukosa marafiki
46. Ni nani anaweza kuambukizwa UKIMWI?
A. Mtu wa makamu
B. Mtu yeyote
C. Vijana marafiki
D. Watoto wachanga
47. Kumwonyesha mgonjwa wa UKIMWI huruma na upendo ni kinyume cha hali gani?
A. Kurnjal' na kumsaidia
B. Kumtembelea na kumwamkua
C. Kumlaumu na kumtunza
D. Kumtenga na kumbagua

48. Chakula cha lishe ya hali ya juu ni kipi?
A. Ni cha kumfaa mwilini
B. Ni cha kumchangamsha
C. Ni cha kumwongezea damu
D. Ni cha bei ghali
49. Pamoja na matibabu na chakula ni uzingatiaji wa hali ipi unaoweza kumfanya mgonjwa ajiskie nafuu zaidi?
A. Mazungumzo
B. Usafi
C. Mapambo
D. Kimya
50. Ni nini maana ya heshima ya binadamu?
A. Kuwa mtu
B. Kujiskia mzima
C. Kutojichukia
D. Kutojiamini

!!